

**Hallituksen esitys Eduskunnalle maistraattien lakkauttamiseen
liittyväksi lainsäädännöksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lakkautettaviksi maistraatit 1 päivästä joulukuuta 1993. Esitys liittyy alioikeuksien yhtenäistämiseen, jota koskevat lait on annettu vuosina 1987 ja 1991. Alioikeusuudistuksessa raastuvanoikeudet ja kihlakunnanoikeudet lakkautetaan ja niiden sijaan perustetaan käräjäoikeudet. Alioikeusuudistus on tarkoitus saattaa voimaan erillisellä lailla 1 päivästä joulukuuta 1993.

Paikallisena yleishallintoviranomaisena toimiva maistraatti on nykyisin sellaisissa kaupungeissa, joissa toimii raastuvanoikeus. Yleensä maistraatti onkin hallinnollisesti toiminut raastuvanoikeuden osastona. Alioikeuksien yh-

tenäistämisen jälkeen ei enää ole tarkoituksenmukaista säilyttää maistraatteja erillisinä viranomaisina eivätkä niiden tehtävät luontevasti kytkeytyisi myöskään käräjäoikeuksien toimintaan. Tämän vuoksi maistraatit ehdotetaan lakkautettaviksi ja niiden tehtävät siirrettäviksi muille viranomaisille.

Esitys liittyy vuoden 1993 talousarvioesitykseen ja on tarkoitus käsitellä sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 1993 eli samasta ajankohdasta, josta alioikeuksien uudistamista koskeva lainsäädäntö ehdotetaan erikseen annettavassa esityksessä saatettavaksi voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	LAKITEKSTIT	9
1. Nykytila ja ehdotetut muutokset	3	1. Laki Suomen Hallitusmuodon 90 §:n muuttamisesta	9
1.1. Maistraatit ja niiden tehtävät	3	2. Laki maistraatista annetun lain kumoamisesta .	9
1.2. Ehdotetut muutokset	3	3. Laki julkisesta notaarista annetun lain 1 §:n muuttamisesta	10
2. Asian valmistelu	3	4. Laki ulosottotoimesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	10
3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset	4	5. Laki ulosottolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta .	11
4. Riippuvuus muista esityksistä	4	6. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	5	7. Laki kielilain 10 §:n muuttamisesta	12
1. Lakiehdotuksen perustelut	5	8. Laki painovapauslain 7 §:n muuttamisesta ...	12
1.1. Suomen Hallitusmuoto	5	9. Laki yhdistyslain 47 §:n muuttamisesta	13
1.2. Laki maistraatista annetun lain kumoamisesta	5	10. Laki kaivoslain 3 ja 7 §:n muuttamisesta	13
1.3. Laki julkisesta notaarista	5	11. Laki avioliittolain 17 §:n muuttamisesta	14
1.4. Laki ulosottotoimesta	5	12. Laki arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	14
1.5. Ulosottolaki	5	13. Laki yleisistä teistä annetun lain 42 ja 101 §:n muuttamisesta	15
1.6. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun päätöksen täytäntöönpanosta .	5	14. Laki tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain 2 ja 25 §:n muuttamisesta	15
1.7. Kielilaki	6	15. Laki eräiden yleisten alueiden rekisterissä olevien alueiden järjestelystä annetun lain muuttamisesta	16
1.8. Painovapauslaki	6	16. Laki yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja, annetun asetuksen sekä siihen liittyvän julistuksen kumoamisesta .	16
1.9. Yhdistyslaki	6	17. Laki vesilain 5 luvun muuttamisesta	17
1.10. Kaivoslaki	6	18. Laki haastemieslain muuttamisesta	18
1.11. Avioliittolaki	6	LIITE	19
1.12. Laki rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta	6	Liite Rinnakkaistekstit	19
1.13. Laki yleisistä teistä	7		
1.14. Laki tiedoksiannosta hallintoasioissa ...	7		
1.15. Laki eräiden yleisten alueiden rekisterissä olevien alueiden järjestelystä	7		
1.16. Laki yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja, annetun asetuksen sekä siihen liittyvän julistuksen kumoamisesta	7		
1.17. Vesilaki	7		
1.18. Haastemieslaki	8		
2. Voimaantulo	8		
3. Säättämisenjärjestys	8		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Maistraatit ja niiden tehtävät

Nykyisin maistraatti toimii yhteensä 26 kaupungissa eli niissä kaupungeissa, joissa on raastuvanoikeus. Maistraatista annetun lain (341/76) 3 §:n 1 momentin mukaan maistraatti voi toimia erillisenä tai raastuvanoikeuden yhteydessä. Kaikki maistraatit toimivat raastuvanoikeuden yhteydessä. Porvoon raastuvanoikeus ja sen yhteydessä toimiva maistraatti lakkautetaan 1 päivänä marraskuuta 1992.

Maistraatista annetun lain 1 §:n mukaan kaupungissa, jossa on raastuvanoikeus, on julkisena hallintoviranomaisena maistraatti. Säännös ilmaisee maistraatin toimivallan yleisen luonteen. Maistraatin tehtävistä ulosotonhaltijana tai ulosottomiehenä säädetään ulosotto-laissa. Maistraatilla on myös muualla lainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä.

Tärkeimpinä ryhminä maistraatin tehtävistä voidaan mainita ulosotonhaltijan tehtävät, tiedoksiantotehtävät, rekisterinpitotehtävät, julkisen notaarin tehtävät sekä erilaisten ilmoitus- ja lupa-asioiden käsittely.

1.2. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan maistraatit lakkauttaviksi 1 päivästä joulukuuta 1993 eli samassa yhteydessä kuin alioikeuksien yhtenäistäminen toteutetaan. Alioikeusuudistuksessa raastuvanoikeudet ja kihlakunnanoikeudet lakkautetaan ja niiden sijaan perustetaan käräjäoikeudet. Alioikeusuudistuksesta säädetään vuonna 1987 annetussa oikeudenkäymiskaaren muutoksessa (354/87), siihen liittyvistä tuomarien nimitysjärjestelmän muutoksista 1987 annetuissa hallitusmuodon, jakolain ja vesilain muutoksissa (637—639/87) sekä riita-asiain oikeudenkäyntimenettelyn uudistamisesta alioikeuksissa vuonna 1991 annetuissa oikeudenkäymiskaaren ja muiden lakien muutoksissa (1052—1067/91). Lakien voimaantulosta säädetään erikseen annettavalla lailla. Riita-asiain oikeudenkäyntimenettelyä koskevilla laeilla siirretään eräitä tehtäviä ulosotonhaltijalta eli lääninhallituksilta ja maistraateilta alioikeuksille. Siirtyvät tehtävät ovat tuomitsemistoimintaan rinnastettavia summaarisia menettelymuotoja: ulosotto-

lain 2 luvussa säännelty lainhakumenettely sekä ulosottolain 7 luvussa säännellyt häätö, takavarikko ja virka-apu. Mainitut summaarisen menettelyn lajit lakkautetaan erillisinä menettelylajeina ja siirretään osaksi riita-asiain oikeudenkäyntiä.

Tuomitsemistoimintaan rinnastettavien tehtävien siirron jälkeen maistraateille jäävät muut tehtävät ovat luonteeltaan hallintotehtäviä eivätkä sovellu yleisinä tuomioistuimina toimiin käräjäoikeuksiin.

Maistraattien ja kaupungin ulosottolaitoksen siirtämisestä valtion haltuun ja järjestäisyysoikeuksien lakkauttamisesta annetun lain 2 §:n 2 momentin (897/79) mukaan maistraatin toiminnan lakattua sen tehtävät siirtyvät niille viranomaisille, joiden tehtäviin vastaavien asioiden käsitteleminen ja ratkaiseminen kuuluu kaupungissa, joka oikeudenhoidollisesti kuuluu tuomiokuntaan. Ne maistraatin tehtävät, joiden hoitamista varten ei ole säädetty toista viranomaista, siirtyvät nimismiehelle ja elinkeinolluvan myöntämistä koskevilta osin lääninhallitukselle. Maistraatille alusrekisteriviranomaisena kuuluvat asiat siirtyvät toiselle alusrekisteriviranomaiselle niin kuin siitä erikseen säädetään.

Edellä mainitun säännöksen mukaan on menetelty silloin, kun yksittäisiä raastuvanoikeuksia ja niiden yhteydessä toimineita maistraatteja on lakkautettu. Kun kaikki maistraatit nyt ehdotetaan samalla kertaa lakkauttaviksi, on katsottu tarpeelliseksi kartoittaa tehtävittäin, mille viranomaiselle mikäkin tehtävä olisi taroituksenmukaisinta siirtää.

Maistraattien tehtävistä ne, jotka ovat käytännössä vanhentuneita ja siten menettäneet merkityksensä, ehdotetaan poistettaviksi. Muiden asiaryhmien osalta pyrkimyksenä on ollut siirtää tehtävät sellaisille viranomaisille, jotka tälläkin hetkellä hoitavat samoja tai vastaavanlaisia asioita. Suuri osa tehtävistä ehdotetaan siirrettäväksi väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetuille rekisteritoimistoille, joiden toimiala jo nykyisin on laajentunut väestökirjanpidosta myös muihin rekisteröinti-tehtäviin.

2. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriön aset-

tamassa työryhmässä. Tehtävien siirrosta eri viranomaisille on neuvoteltu asianomaisten ministeriöiden kanssa. Työryhmän ehdotuksesta on hankittu lausunto sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, puolustusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, liikenne- ja teollisuusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, maistraateilta ja Suomen Henkikirjoittajayhdistys r.y:ltä. Lisäksi Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun raastuvanoikeudet ovat oma-aloitteisesti antaneet esityksestä lausunnon. Raastuvanoikeudet vastustavat lausunnoissaan vihkimisoikeuden säilyttämistä alioikeustuomareilla.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Maistraattien työmäärä voidaan tehtävittäin jakaa ulosotonhaltijan tehtäviin, julkisen notaarin tehtäviin, erilaisten ilmoitus- ja lupa-asioiden käsittelyyn, virka-apu asioihin sekä kaupparekisteri-, alusrekisteri- ja vihkimisasiin liittyviin tehtäviin. Asioiden yhteismäärä oli vuonna 1991 noin 276 000. Näistä suurimman ryhmän muodostivat julkisen notaarin tehtäviin kuuluvat asiat, joita oli yhteensä noin 134 000. Virka-apu asioita oli noin 37 000, kaupparekisteriasioita noin 34 500, ilmoitus- ja lupa-asioita 16 000, ulosotonhaltijan käsiteltäviä asioita 16 000, vihkimisiä 2 000 ja alusrekisteriasioita noin 350.

Kuten edellä on todettu, riita-asiain oikeudenkäyntimenettelyn uudistamisen myötä nykyään lääninhallituksille ja maistraateille kuuluvista ulosotonhaltijan tehtävistä siirtyvät lainhaut, hädät ja turvaamistoimenpiteet käräjäoikeuksille. Esityksen mukaan taas maistraateilta siirtyisi sisäasiainministeriön hallinnonalan viranomaisille julkisen notaarin tehtävät, ilmoitus- ja lupa-asiat sekä kaupparekisteriasiat. Eri tehtävien painotettuja työmääriä laskettaessa voidaan arvioida, että lääninhallituksilta siirtyisi oikeusministeriön hallinnonalalle noin 14 000 asiaa, joka vastaa kuuden tuomarin ja kahdeksan kansliahenkilön työmäärää. Maistraattien tehtävistä siirtyisi sisäasiainministeriön hallinnonalalle noin 60 prosenttia, joka vastaa seitsemän sellaisen viran työmäärää, jonka kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto, ja kymmenen kansliahenkilön työmäärää. Käytännössä tehtävien siirrot merkitsisivät siten kolmen vi-

ran työmäärän siirtämistä oikeusministeriön hallinnonalalta sisäasiainministeriön hallinnonalalle.

Organisatorisia muutoksia aiheuttavat ulosotonhaltijan tehtävien siirto käräjäoikeuksille sekä tehtävien siirto sisäasiainministeriön hallinnonalalle. Useimmat viimeksi mainituista tehtävistä siirtyisivät rekisteritoimistoille.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Tämä esitys liittyy alioikeusuudistukseen ja esityksessä ehdotettujen lakien hyväksymisen ja vastaavasti vahvistamisen edellytyksenä on, että laki, jolla alioikeusuudistukseen liittyvät lait saatetaan voimaan, hyväksytään ja vahvistetaan ennen niitä. Esitys laiksi alioikeusuudistukseen liittyvien lakien voimaannpanosta annetaan eduskunnalle erikseen. Lailla voimaannantavista säännöksistä ehdotetaan tässä esityksessä muutettavaksi vuonna 1987 muutettua hallitusmuodon 90 §:n 1 momenttia.

Oikeusministeriössä valmistellaan erikseen esitykset käräjäoikeuslaiksi sekä muiksi alioikeuksien yhtenäistämisen edellyttämiksi säädöksiksi. Tällöin joudutaan muuttamaan useita säädöksiä, jotka sisältävät myös maistraateille kuuluvia tehtäviä. Näitä tehtäviä on esimerkiksi organisaatiota ja maksuja sekä syyttäjiä koskevissa säädöksissä. Myös maistraattien lakkauttamisen vaatimat muutokset edellä mainittuihin säädöksiin tehdään tässä yhteydessä.

Vankeusrangaistusten täytäntöönpano ollaan siirtämässä lääninhallituksilta oikeusministeriön vankeinhoito-osastolle. Siinä yhteydessä ehdotetaan muutettaviksi säädöksiä myös siltä osin kuin ne ovat koskeneet maistraatteja.

Kauppa- ja teollisuusministeriö valmistelee erikseen esitykset toimialaansa kuuluvista sellaisista maistraattien tehtäviä koskevista säädösmuutoksista, joihin tulee tehtävien siirron lisäksi myös muista syistä muutoksia.

Liikenneministeriö asetti 24 päivänä tammi-kuuta 1991 toimikunnan selvittämään muun muassa, miten alusrekisterin pitäminen ja aluskiinnitysten vahvistaminen tulisi hallinnollisesti järjestää maistraattien lakkauttamisen jälkeen. Toimikunta on jättänyt 30 päivänä kesäkuuta 1992 mietintönsä, joka sisältää ehdotuksen edellä mainitusta asiasta. Asiaa koskeva esitys valmistellaan liikenneministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Suomen Hallitusmuoto

90 §. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta erillisen maistraatin pormestarin ja neuvosmiesten virkojen täyttämisestä. Säännös on tältä osin menettänyt merkityksensä kun viimeinen erillinen maistraatti lakkautetaan 1 päivänä marraskuuta 1992. Momentti ehdotetaan muutettavaksi sellaisena kuin se on Suomen Hallitusmuodon muuttamisesta 1987 annetussa laissa (637/87), joka saatetaan voimaan alioikeusuudistukseen liittyvien lakien voimaansaattamisella.

1.2. Laki maistraatista annetun lain kumoamisesta

1 §. Maistraattien lakatessa ehdotetaan maistraatteja koskeva laki kumottavaksi. Samalla kumoutuu mainitun lain nojalla annettu asetus maistraatista (180/78).

2 §. Sotilasmajoituksesta 30 päivänä kesäkuuta 1919 annetussa laissa ja 8 päivänä heinäkuuta 1919 annetussa asetuksessa, joka sisältää tarkempia määräyksiä sotilasmajoituksesta, säännellään kuntien ja yksityisten henkilöiden velvollisuutta avustaa valtiota sotavoimien majoittamisessa. Sotilaskyydityksistä 30 päivänä kesäkuuta 1919 annettu laki ja 11 päivänä heinäkuuta 1919 annettu asetus, joka sisältää tarkempia määräyksiä sotilaskyydityksestä, koskevat velvollisuutta kyyditä sotaväkeä. Sotalaitokselle rauhanaikana annettavista luontaisuuksista annettu laki (94/20) sääntelee sotavoimien oikeutta saada korvausta vastaan tiettyjä luontaisuuksia, kuten muonitusta, oikeutta käyttää kiinteistöjä harjoituksia varten sekä käyttöoikeutta laivoihin, aluksiin ja rautateihin. Edellä mainituissa säädöksissä luettelut maistraattien tehtävät kuuluivat maistraattien lakkauttamisen jälkeen poliisille. Koska kysymyksessä on pelkästään teknisen luontoinen muutos, säännös tästä olisi tarkoituksenmukaisinta sijoittaa maistraatista annetun lain kumoamisesta annettuun lakiin.

3 §. Kaikki maistraatille kuuluvat tehtävät on pyritty kartoittamaan ja siirtämään muulle viranomaiselle. Siltä varalta, että jonkin tehtävän osalta kuitenkin puuttuisi tätä koskeva

säännös, ehdotetaan, että yleishallintoviranomaisena toimiva lääninhallitus huolehtisi tällöin tehtävästä.

1.3. Laki julkisesta notaarista

1 §. Julkisia notaareita ovat nykyisin virkansa puolesta henkikirjoittaja, nimismies ja apulaisnimismies. Maistraatin yhteydessä tulee lisäksi olla julkisen notaarin virka. Julkisen notaarin tehtävät muodostavat maistraattien tehtävistä selkeän osa-alueen. Ehdotuksen mukaan julkisen notaarin virkoja voisi olla edelleenkin. Virka voisi olla erillinen tai yhdistetty muuhun sellaiseen virkaan, johon kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto. Luontevimmin virka olisi siirrettävissä rekisteritoimistoon, jonka päällikkönä toimiva henkikirjoittaja jo nykyisin on julkinen notaari. Tehtävät sopivat luonteensa puolesta myös paremmin rekisteritoimistoon kuin esimerkiksi nimismiehelle. Nimismies ja apulaisnimismies olisivat kuitenkin edelleenkin virkansa puolesta julkisia notaareja.

1.4. Laki ulosottotoimesta

2 §. Vireillä olevassa ulosottolain kokonaisuudistuksessa tullaan erikseen ratkaisemaan ulosottotoimen organisaatio. Siinä yhteydessä on muun muassa esitetty luopumista ulosottoimen piirihallintoviranomaisista. Tässä vaiheessa ehdotetaan ainoastaan pykälästä poistettavaksi sana maistraatti, jolloin ulosottotoimen piirihallintoviranomaisen tehtävät jäisivät yksin lääninhallitusten hoidettaviksi.

1.5. Ulosottolaki

1 luvun 1 §. Pykälän 1 momentista poistetaan maininta, jonka mukaan ulosotonhaltijana toimii lääninhallituksen ohella maistraatti. Ulosotonhaltijan tehtävät jäisivät siten pelkästään lääninhallitukselle.

1.6. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun päätöksen täytäntöönpanosta

11 §. Pykälän 3 momentin mukaan lapsen

huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevaa päätöstä täytäntönpantaessa ulosotonhaltijana lääninhallitus voi lääninoikeudessa kuulustuttaa ja maistraatti kuulustella todistajia ja asiantuntijoita valallisesti tai määrätä kuulustelun toimittavaksi alioikeudessa. Momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta maistraatista. Muutoksen jälkeen ainoastaan lääninhallitus ulosotonhaltijana hoitaisi tehtävän.

1.7. Kielilaki

10 §. Pykälän 2 momentti koskee viranomaisen kaksikielisellä virka-alueella antamien kuulustusten ja tiedonantojen kieltä. Toisen momentin viranomaisluettelossa korvattaisiin raastuvanoikeus ja kihlakunnanoikeus kärjäoikeudella ja henkikirjoittaja rekisteritoimistolla sekä poistettaisiin luettelosta maistraatti. Myös maininta lakanneesta järjestysoikeudesta poistettaisiin.

1.8. Painovapauslaki

7 §. Kirjapainon perustajalle tai sille, joka on tullut kirjapainon omistajaksi tai haltijaksi, on pykälän 1 momentissa säädetty velvollisuus tehdä liikkeestä kirjallinen ilmoitus maistraatille tai nimismiehelle. Tämän osalta ehdotetaan säädettäväksi, että ilmoitus tehtäisiin rekisteritoimistolle. Koska tarvetta kahden rinnakkaisen viranomaisen säilyttämiseen ei ole, mahdollisuus tehdä ilmoitus nimismiehelle poistettaisiin.

1.9. Yhdistyslaki

47 §. Yhdistysrekisteriasioiden paikallisviranomaisina toimivat nykyisin maistraatit ja rekisteritoimistot. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi maistraatit, jolloin paikallisviranomaisiksi jäisivät ainoastaan rekisteritoimistot.

1.10. Kaivoslaki

3 §. Pykälän 3 momentissa veloitetaan se, joka kaivoskivennäisten löytämiseksi tarvittavan etsintätöiden yhteydessä aikoo vahingoittaa tai kaataa kasvavia puita, etukäteen ilmoitta-

maan siitä maanomistajalle tai, milloin häntä ei voida tavoittaa, sen paikkakunnan nimismiehelle tai maistraatille, missä työ suoritetaan. Viranomaiseksi, jolle ilmoitus tehtäisiin, ehdotetaan rekisteritoimistoa.

7 §. Vastaavasti valtausta koskeva varausilmoitus tehtäisiin rekisteritoimistolle. Mahdollisen esiintymän valtaamista tarkoittava varausilmoitus tuottaa etuoikeuden sille, joka ensimmäisenä on tehnyt ilmoituksen. Tästä syystä viranomaisia, joille ilmoitus voidaan tehdä, on oltava riittävästi. Kihlakuntien rekisteritoimistoja on 59, mikä määrä voidaan katsoa riittäväksi.

1.11. Avioliittolaki

17 §. Pykälän 2 momentin vihkimisviranomaisten luettelosta poistettaisiin maistraatin puheenjohtaja ja maistraatin lainoppinut jäsen. Näin ollen vihkimisviranomaisina olisivat kihlakunnantuomarin sijasta kärjäoikeuden laamanni sekä kärjätuomari ja henkikirjoittaja. Alioikeuksien yhtenäistyessä myös kaupungeissa tulisi vihkimisviranomaiseksi kärjätuomari.

1.12. Laki rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta

1 §. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan sillä, jonka on toiselle suoritettava rahaa, arvopapereita tai asiakirjoja, on tietyin edellytyksin oikeus tallettaa suoritettava ulosotonhaltijan huostaan ja siten vapautua maksuvelvollisuudesta. Pykälän 3 momentin mukaan, jos suoritusvelvollisuus koskee arvo-osuutta, suoritetaan talletus avaamalla arvo-osuusrekisterissä arvo-osuustili, jolle asianomaiset arvo-osuudet kirjataan. Arvo-osuusrekisterin pitäjän on heti tilin avaamisen jälkeen ilmoitettava talletuksesta suorituspaikan ulosotonhaltijalle tai, jos suorituspaikka ei ole tiedossa, Helsingin maistraatille. Ilmoitusviranomaiseksi silloin, kun suorituspaikka ei ole tiedossa, ehdotetaan Helsingin maistraatin sijasta Uudenmaan lääninhallitusta. Laissa yleensä ulosotonhaltijalle säädetyt tehtävät siirtyisivät maistraateilta lääninhallitukselle jo edellä jaksossa 1.5. tarkoitettujen ulosottolain muutoksen nojalla.

1.13. Laki yleisistä teistä

42 §. Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan lääninhallitus voi määrätä tienvarrelta poistettavaksi tai siirrettäväksi 1 momentissa tarkoitetun esteen, muun muassa liikenteelle vaaraa aiheuttavan rakennuksen. Lääninhallituksen lisäksi maalla nimismies ja kaupungissa maistraatti voi antaa vastaavanlaisen määräyksen muiden kuin rakennusten, esimerkiksi puiden ja pensaiden osalta. Säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi maistraatti. Myös vanhentunut maininta kauppalasta poistettaisiin samalla.

101 §. Maistraatti tai nimismies voi pykälän 2 momentin mukaan oikeuttaa tienpitöviranomaisen suorittamaan tarvittavan toimenpiteen sen oikaisemiseksi, mitä on oikeudettomasti tehty tai laiminlyöty. Myös tästä säännöksestä poistettaisiin maistraatti.

1.14. Laki tiedoksiannosta hallintoasioissa

2 §. Pykälän mukaan tiedoksiannosta huolehtii se viranomainen, joka huolehtii hallintotoimen suorittamisesta, jollei toisin ole säädetty. Viranomainen saa voimassa olevan sanamuodon mukaan suorittaa tiedoksiannon maistraatin, poliisilaitoksen tai nimismiehen välityksellä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sanottaisiin tiedoksiannon voivan tapahtua haastemiehen välityksellä. Säännöksessä ei toisin sanoen otettaisi kantaa siihen, mihin viranomaisiin haastemiehet on sijoitettu. Tästä säädettäisiin haastemieslaissa. Asiallisesti tiedoksiannot tapahtuisivat siis samoin kuin nykyisinkin.

25 §. Asianosaiselle on varattava tilaisuus perehtyä tiedoksiannettavaan asiakirjaan liitettyihin asian käsittelyssä kertyneisiin asiakirjoihin, joita ei voida luovuttaa hänelle. Asiakirjat olisivat nähtävillä kansliassa siinä viranomaisessa, johon haastemies kuuluu. Kuten nykyisinkin, asiakirjat voisivat olla nähtävänä myös muun viranomaisen tai luotettavan henkilön luona.

1.15. Laki eräiden yleisten alueiden rekisterissä olevien alueiden järjestelystä

Laki koskee eräiden yleisten alueiden saattamista säännönmukaisina rekisteriyksikköinä

yleisten alueiden rekisteriin tai kiinteistörekisteriin. Voimassa olevien säännösten mukaan maistraatin tehtävänä on muun muassa laissa tarkoitettun selvittelytoimituksen tarkastaminen ja hyväksyminen. Edelleen maistraatti määrää toimituksen perusteella tehtävistä merkinnöistä yleisten alueiden rekisteriin ja kiinteistörekisteriin.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 26 a §, jossa säädettäisiin, että rakennuslautakunta huolehtii niistä tehtävistä, jotka laissa on säädetty maistraatille. Tehtävät sopivat parhaiten rakennuslautakunnalle, joka huolehtii myös monista kaavoitusalueiden jakolain mukaisista tehtävistä.

1.16. Laki yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja, annetun asetuksen sekä siihen liittyvän julistuksen kumoamisesta

1 §. Pykälässä kumottaisiin yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja, 30 päivänä syyskuuta 1892 annettu asetus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kysymyksessä on säätyjen myötävaikutuksella säädetty niin sanottu lainluontoinen asetus. Selvytyden vuoksi ehdotetaan samassa yhteydessä kumottavaksi myös asetukseen liittyvä lähempiä määräyksiä yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja, sisältävä 25 päivänä toukokuuta 1893 annettu julistus. Julistuksen on antanut senaatin talousosasto keisarin nimessä. Kumottavaksi ehdotetut säädökset sisältävät myös maistraatteja koskevia tehtäviä.

Nykyisin ainoa yleinen talletusmakasiini on Helsingissä. Vuoden 1979 alusta voimaan tullut tullilaki (573/78) ei enää sisällä talletusmakasiinin käsitettä. Viimeinen warrantti on annettu vuonna 1967. Koska talletusmakasiinijärjestelmä on käytännössä menettänyt merkityksensä, se ehdotetaan lakkautettavaksi.

1.17. Vesilaki

5 luvun 91 §. Pykälän 1 momentin mukaan uittajan on määrättävä jokaiseen kuntaan, jossa harjoitetaan puutavaran uittoa, yleisön helposti tavoitettavissa oleva uittoasiamies. Voimassa olevan säännöksen mukaan uittoasiamiehen nimi ja osoite sekä tiedoissa tapah-

tuneet muutokset on ilmoitettava ympäristönsuojelulautakunnalle ja asianomaiselle vesi- ja ympäristöpiirille sekä lisäksi asianomaiselle nimismiehelle tai maistraatille. Nimismiehelle ja maistraatille tehtävä ilmoitus korvattaisiin ilmoitusvelvollisuudella paikallispoliisille. Vastaavasti 2 momentin mukainen toimivalta määrätä uittoasiamies silloin, kun 1 momentin säännöstä ei ole noudatettu, siirtyisi nimismieheltä tai maistraatilta paikallispoliisille. Tässä yhteydessä on myös säännöksessä oleva vesilautakunta korvattu ympäristönsuojelulautakunnalla, jolle kyseiset tehtävät kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/86) voimaantulon jälkeen kuuluvat. Vastaavasti vesi- ja ympäristöhallinnosta annetun lain (24/86) mukaisesti on vesipiirin vesitoimisto korvattu vesi- ja ympäristöpiirillä.

5 luvun 93 §. Puutavaran omistajan uitto-merkki olisi ilmoitettava nimismiehen ja maistraatin sijasta paikallispoliisille.

5 luvun 97 §. Pykälä sisältää säännöksiä siitä, miten on meneteltävä, kun rannan omistaja tai haltija ottaa talteen uitosta rannalle jääneitä puita. Ehdotuksen mukaan rannan omistajan tai haltijan olisi tehtävä 1 momentissa tarkoitettut ilmoitukset paikallispoliisille, joka edelleen ilmoittaisi asiasta uittoasiamiehelle, sekä 2 momentin tarkoittamassa tapauksessa huolehtisi kuuluttamisesta.

1.18. Haastemieslaki

1 §. Pykälä sisältää luettelon viranomaisista, joissa on haastemiehiä. Luettelosta ehdotetaan poistettavaksi maistraatti, jolloin haastemiehkisi jäisivät tuomioistuimen tai poliisin palveluksessa olevat haastemiehen esimiehen tai haastemiehen viran haltijat. Voimassa olevan sää-

nöksen sanamuodon mukaan myös nimismiespiirin ulosottoapulainen on haastemies. Koska ulosottoapulaisen vikanimike on muuttunut avustavaksi ulosottomieheksi, tehtäisiin säännökseen myös tältä osin korjaus.

2 §. Pykälässä on sanottu eri viranomaisissa toimivien haastemiesten toimialueet. Siitä poistettaisiin maistraatin palveluksessa olevan toimialuetta koskeva maininta.

6 §. Pykälässä luetellaan ne virkamiehet, jotka ovat oikeutettuja toimittamaan haastamisen ja tiedoksiannon niin kuin haastemies. Säännöksen ensimmäisen momentin ensimmäisessä kohdassa korvattaisiin ulosottoapulainen avustavalla ulosottomiehellä. Toisesta kohdasta poistettaisiin maininnat maistraatin palveluksessa olevista henkilöistä.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä joulukuuta 1993 eli samana ajankohtana kuin alioikeuksien yhtenäistämistä koskeva lainsäädäntö.

3. Säättämisyjärjestys

Esitykseen sisältyvä hallitusmuodon muuttamista koskeva lakiehdotus on käsiteltävä perustuslain säätämisyjärjestyksessä. Muut esitykseen liittyvät lakiehdotukset voidaan hallitusmuodon muutosehdotuksesta riippumatta käsitellä tavallisessa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Suomen Hallitusmuodon 90 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

muutetaan Suomen Hallitusmuodon 90 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetussa laissa (637/87), seuraavasti:

90 §

Siitä, missä järjestyksessä korkeakoulujen, evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan virat sekä Suomen Pankin virat on täytettävä, on voimassa erityisiä säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____ .

2.

Laki**maistraatista annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan maistraatista 23 päivänä huhtikuuta 1976 annettu laki (341/76) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

tokselle rauhanaikana annettavista luontaisuu-
rituksista 16 päivänä huhtikuuta 1920 annetus-
sa laissa (94/20) on säädetty maistraatista,
koskee tämän lain voimaan tultua poliisia.

2 §

Mitä sotilasmajoituksesta 30 päivänä kesä-
kuuta 1919 annetussa laissa, 8 päivänä heinä-
kuuta 1919 annetussa asetuksessa, joka sisältää
tarkempia määräyksiä sotilasmajoituksesta, so-
tilaskyydityksistä 30 päivänä kesäkuuta 1919
annetussa laissa, 11 päivänä heinäkuuta 1919
annetussa asetuksessa joka sisältää tarkempia
määräyksiä sotilaskyydityksestä, sekä sotalai-

3 §

Mitä muussa laissa tai asetuksessa on sää-
detty maistraatista, koskee tämän lain voimaan
tultua lääninhallitusta.

4 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____ .

3.

Laki**julkisesta notaarista annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta notaarista 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (287/60) 1 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on 16 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (956/77), seuraavasti:

1 §

 Väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetussa rekisteritoimistossa voi olla julkisen notaarin virka. Virka voi olla yhdistetty sellaiseen virkaan, jonka kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto. Jos rekisteritoimistossa on useampia julkisia notaareja, heidän tehtävänsä määräytyvät rekisteritoimiston työjärjestyksen mukaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 _____ .

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat julkiselle notaarille kuuluvat asiat siirretään käsiteltäviksi asianomaisessa rekisteritoimistossa.

4.

Laki**ulosottotoimesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottotoimesta 14 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (866/84) 2 § seuraavasti:

2 §

Ulosottotoimen _____
 ovat lääninhallitukset.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 _____ .

5.

Laki**ulosottolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottolain 1 luvun 1 §:n 1 momentti,
 sellaisena kuin se on 14 päivänä joulukuuta 1984 annetussa laissa (867/84), seuraavasti:

1 luku

Ulosottoviranomaisista

1 §

Ulosottoasioita käsittelee ja tutkii ulosoton-
 haltija. Ulosotonhaltijana on lääninhallitus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 19 .

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa
 vireillä olevat ulosotonhaltijalle kuuluvat asiat,
 jotka lain voimaantulon jälkeen kuuluvat lää-
 ninhallituksen toimivaltaan, siirretään käsitel-
 täviksi asianomaisessa lääninhallituksessa.

6.

Laki**lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun päätöksen täytäntöönpanosta 4
 päivänä heinäkuuta 1975 annetun lain (523/75) 11 §:n 3 momentti seuraavasti:

11 §

Ulosotonhaltija voi lääninoikeudessa kuulus-
 tuttaa todistajia ja asiantuntijoita valan tai
 vakuutuksen nojalla tai määrätä kuulustelun
 toimitettavaksi yleisessä alioikeudessa. Niin
 ikään ulosotonhaltija voi määrätä, että lapsi on
 lääkärin tarkastettava.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 19 .

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa
 vireillä olevat ulosotonhaltijalle kuuluvat asiat,
 jotka lain voimaantulon jälkeen kuuluvat lää-
 ninhallituksen toimivaltaan, siirretään käsitel-
 täviksi asianomaisessa lääninhallituksessa.

7.

Laki**kielilain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun kielilain (148/22) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (10/75), seuraavasti:

10 §

Käräjäoikeuden sekä tuomarin, lääninhallituksen, nimismiehen ja rekisteritoimiston kaksikielisellä virka-alueella viran puolesta antamat kuulutukset ja tiedonannot yksityisen oi-

keutta koskevissa asioissa voidaan harkinnan mukaan kirjoittaa ainoastaan väestön enemmistön kielellä, jollei hakija toisin vaadi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

8.

Laki**painovapauslain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1919 annetun painovapauslain 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 16 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (959/77), seuraavasti:

7 §

Joka tahtoo perustaa kirjapainon taikka on tullut kirjapainon omistajaksi tai haltijaksi, on velvollinen tekemään liikkeestä kirjallisen ilmoituksen väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetulle rekisteritoimistolle siinä kunnassa, mihin kirjapaino aiotaan perustaa tai missä se sijaitsee. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys 5 §:ssä mainituista seikoista

sekä tieto liikkeen esimiehestä ja siitä, missä huoneistossa liikettä aiotaan harjoittaa. Ilmoitus liitteineen on annettava kahtena kappaleena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

9.

Laki**yhdistyslain 47 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun yhdistyslain (503/89) 47 §:n 1 momentti seuraavasti:

47 §

Viranomaiset

Yhdistysrekisteriä pitää oikeusministeriö. Yhdistysrekisteriasioiden paikallisviranomaisina toimivat väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetut rekisteritoimistot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Maistraatti siirtää yhdistysrekisteriasetuksen (506/89) 8 §:ssä tarkoitetut asiakirjat asianomaiselle rekisteritoimistolle.

10.

Laki**kaivoslain 3 ja 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1965 annetun kaivoslain (503/65) 3 §:n 3 momentti sekä 7 §:n 1 ja 4 momentti seuraavasti:

3 §

Sen, joka etsintätöiden yhteydessä aikoo vahingoittaa tai kaataa kasvavia puita, on ilmoitettava siitä etukäteen maanomistajalle tai, milloin tätä ei voida tavoittaa, sen paikkakunnan rekisteritoimistolle, missä työ suoritetaan. Etsintätöistä aiheutunut vahinko ja haitta on täysin korvattava.

tymä on. Ilmoituksessa on mainittava varaajan nimi, ammatti ja osoite sekä selvitettävä vaarallisuuden maantieteellinen sijainti. Alueen sijainti ja rajat on merkittävä ilmoitukseen liitettävään karttaan niin tarkoin, ettei epävarmuutta niistä voi syntyä. Rekisteritoimiston on seitsemän päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on toimitettu, lähetettävä se edelleen kauppa- ja teollisuusministeriöön.

7 §

Valtauskelpoisella on oikeus ennakolta varata itselleen etuoikeus mahdollisen esiintymän valtaamiseen ilmoitetulla, enintään yhdeksän neliökilometrin laajuisella alueella (varaus) tekemällä siitä kirjallisen varausilmoituksen sen paikkakunnan rekisteritoimistolle, missä esiin-

Varaus on voimassa, kunnes sen tuottamalla etuoikeudella haetaan valtauskirjaa, kuitenkin enintään yhden vuoden siitä päivästä, jona varausilmoitus on tehty rekisteritoimistoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

11.

Laki**avioliittolain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/29) 17 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 16 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (411/87), seuraavasti:

17 §

----- Tämä laki tulee voimaan ----- päivänä
Siviilivihkimisen on velvollinen toimitta- kuuta 19 .
maan:

- 1) laamanni ja käräjätuomari; sekä
- 2) henkikirjoittaja.

12.

Laki**rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta 9 päivänä lokakuuta 1931 annetun lain (281/31) 1 §:n 3 momentti,

sellaisena kuin se on 17 päivänä toukokuuta 1991 annetussa laissa (830/91), seuraavasti:

1 §

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu suoritusvelvollisuus koskee arvo-osuutta, suoritetaan talletus avaamalla arvo-osuusrekisterissä arvo-osuustili, jolle asianomaiset arvo-osuudet kirjataan. Tilin haltijaksi on merkittävä velkoja, jos velkoja on tiedossa, tai "tuntematon velkoja" ja tilille on merkittävä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu suorituspaikka sekä maininta siitä, että kysymys on suoritusvelvollisuudesta vapautumiseksi tehdystä suorituksesta. Arvo-osuusrekisterin pitäjän on heti tilin avaamisen jälkeen ilmoitettava talletuksesta suorituspaikan ulosotonhaltijalle tai, jos suorituspaikka ei

ole tiedossa, Uudenmaan lääninhallitukselle. Mitä jäljempänä säädetään ulosotonhaltijasta, sovelletaan siihen ulosotonhaltijaan, jolle ilmoitus on tehty. Arvo-osuuksien siirtämiseen tililtä, velkojalle tehtävään ilmoitukseen sekä suoritusvelvollisuudesta vapautumiseen sovelletaan, mitä jäljempänä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan ----- päivänä
kuuta 19 .

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat talletusasiat siirretään käsiteltäviksi asianomaisessa lääninhallituksessa. Siirtämisestä tulee maistraatin ilmoittaa tallettajalle, jos hänen osoitteensa on tiedossa.

13.

Laki**yleisistä teistä annetun lain 42 ja 101 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (243/54) 42 §:n 2 momentti ja 101 §:n 2 momentti seuraavasti:

42 §

Milloin 1 momentissa tarkoitettu puu, pensas, pensasaita, varasto tai laite aiheuttaa 40 tai 41 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai haittaa tai jos samassa momentissa tarkoitettua rakennuksesta aiheutuu vaaraa liikenteelle, voi lääninhallitus tai, jos ei ole kysymys rakennuksesta, myös nimismies määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä ajassa, tienpitoviranomaisella on oikeus suorittaa se tienpitäjän kustannuksella.

101 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu tienpitoviranomaisen vaatima oikaisu on asianmukainen ja ilmeisesti tarpeellinen, voi asianomainen nimismies oikeuttaa tienpitoviranomaisen suorittamaan tarvittavan toimenpiteen, ei kuitenkaan rakennuksen poistamista, siirtämistä tai toisenlaiseksi muuttamista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

14.

Laki**tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain 2 ja 25 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tiedoksiannosta hallintoasioissa 15 päivänä huhtikuuta 1966 annetun lain (232/66) 2 ja 25 § seuraavasti:

2 §

Tiedoksiannon toimittamisesta pitää huolta hallintotoimen suorittanut viranomainen, jollei toisin ole säädetty. Viranomainen saa siirtää tehtävän alaiselleen viranomaiselle, käyttää haastemiestä tai pyynnöstä uskoa tiedoksiannon toimittamisen asianosaiselle, jos tiedoksianto siten saattaa haitatta tapahtua.

ty asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei voida luovuttaa asianomaiselle, on hänelle varattava tilaisuus perehtyä niihin haastemiehen, muun viranomaisen tai luotettavan henkilön luona. Tiedoksiannettaessa on ilmoitettava, missä ja milloin asiakirjat ovat nähtävissä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

25 §

Jos tiedoksiannettavaan asiakirjaan on liitet-

15.

Laki

eräiden yleisten alueiden rekisterissä olevien alueiden järjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräiden yleisten alueiden rekisterissä olevien alueiden järjestelystä 21 päivänä tammikuuta 1977 annettuun lakiin (82/77) uusi 26 a § seuraavasti:

26 a §

Mitä tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa on säädetty maistraatista, koskee rakennuslautakuntaa.

Lain voimaan tullessa maistraatissa käsiteltävinä olevat asiat siirretään käsiteltäviksi asianomaisen kaupungin rakennuslautakunnassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

16.

Laki

yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja, annetun asetuksen sekä siihen liittyvän julistuksen kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja, 30 päivänä syyskuuta 1892 annettu asetus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä lähempiä määräyksiä yleisistä talletusmakasiineista, joilla on oikeus antaa warrantteja,

sisältävä 25 päivänä toukokuuta 1893 annettu julistus.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

17.

Laki**vesilain 5 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 5 luvun 91 §:n 1 ja 2 momentti, 93 §:n 1 momentti ja 97 §:n 1 ja 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä heinäkuuta 1976 annetussa laissa (649/76), seuraavasti:

5 luku**Puutavaran uitto****91 §**

Uittajan on määrättävä jokaiseen kuntaan, jonka alueella uittoa toimitetaan, uittoasiamies, jonka tulee uiton aikana olla yleisön helposti tavattavissa. Uittoasiamiehen nimi ja osoite sekä niissä tapahtuneet muutokset on ilmoitettava ympäristönsuojelulautakunnalle ja asianomaiselle vesi- ja ympäristöpiirille sekä lisäksi paikallispoliisille.

Jollei 1 momentin säännöstä ole noudatettu, on paikallispoliisin sen vaatimuksesta, jota asia koskee, määrättävä sopiva henkilö uittoasiamieheksi sekä annettava siitä tieto uittajalle, ympäristönsuojelulautakunnalle ja vesi- ja ympäristöpiirille. Uittoasiamieheksi määrätyllä on oikeus saada tehtävästään uittajalta kohtuullinen palkkio. Jos palkkiosta syntyy erimielisyyttä, voidaan asia saattaa kanteella vesioikeuden käsiteltäväksi.

93 §

Ennen kuin puutavara lasketaan vesistöön, tulee siinä olla helposti havaittava omistajan uittomerkki, josta on annettu tieto niille vesi- ja ympäristöpiireille, ympäristönsuojelulautakunnille ja paikallispoliisille, joiden toimialueella uittoa toimitetaan. Jos puutavaraa uitetaan nipuissa, vastaava uittomerkki tulee olla nipussa ennen sen vesistöön laskemista.

97 §

Jos uitosta on vuotta pitemmäksi ajaksi

jäänyt puita rannalle tai rantaveteen, on rannan omistajalla tai haltijalla oikeus ottaa ne talteen. Hän on kuitenkin velvollinen kuukauden kuluessa ilmoittamaan paikallispoliisille niiden talteen ottamisesta, ja niissä olevan uittomerkkin, mikäli se on havaittavissa, sekä puutavaralajin ja määrän. Paikallispoliisin tulee viimeistään kahden viikon kuluessa ilmoituksen saatuaan antaa talteen ottamisesta postitse tieto asianomaisille uittoasiamiehille. Puutavaran omistajan tai uittoyhdistyksen on kuukauden kuluessa poliisin ilmoituksen lähettämisestä ilmoitettava talteen ottajalle, aikooko se ottaa puut haltuunsa. Jollei puiden omistaja tai uittoyhdistys tee sanottua ilmoitusta taikka ilmoituksen tehtyään ota puita haltuunsa kolmen sellaisen kuukauden kuluessa edellä mainitun ilmoituksen lähettämisestä, jolloin vesistö on sulana, tai muussa talteen ottajan kanssa sovitussa määräajassa, saa talteen ottaja puut omikseen. Milloin puiden omistaja tai uittoyhdistys ottaa puut haltuunsa, on sen korvattava talteen ottajalle talteen ottamisesta ja ilmoittamisesta aiheutuneet kustannukset.

Jollei puiden omistajasta ole tietoa, on paikallispoliisin, saatuaan ilmoituksen talteen ottamisesta, viivytyksettä tiedotettava siitä julkisella kuulutuksella sekä, jos puiden arvo on huomattava, kerran jossakin paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä. Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä
 kuuta 19 .

18.

Laki
haastemieslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 1986 annetun haastemieslain (505/86) 1 §:n 1 momentti, 2 § ja 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdat,
 näistä 1 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 18 päivänä marraskuuta 1988 annetussa laissa (953/88), seuraavasti:

1 §

Haastemiehet

Haastemiehiä ovat tuomioistuimen tai poliisin palveluksessa olevat haastemiehen esimiehen tai haastemiehen viran haltijat. Nimismiespiirissä avustava ulosottomies on myös haastemies.

2 §

Haastemiehen toimialue

Tuomioistuimen palveluksessa olevan haastemiehen toimialue on tuomiopiiri ja poliisin palveluksessa olevan vastaavasti poliisipiiri.

6 §

Muut tiedoksiantoon oikeutetut

Haastamisen ja tiedoksiannon on oikeutettu suorittamaan niin kuin haastemies:

- 1) poliisimies, virallinen syyttäjä, ulosottomies ja kaupunginvoudinviraston avustava ulosottomies sekä julkinen notaari;
- 2) tuomioistuimen tai poliisipiirin päällikön määräämä asianomaisen tuomioistuimen tai poliisipiirin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 .

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Hannele Pokka*

1.

Laki**Suomen Hallitusmuodon 90 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

muutetaan Suomen Hallitusmuodon 90 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetussa laissa (637/87), seuraavasti:

*Muutettava laki**Ehdotus*

90 §

Siitä, missä järjestyksessä korkeakoulujen, evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan virat, *erillisen maistraatin portomestarin ja neuvosmiesten virat* sekä Suomen Pankin virat on täytettävä, on voimassa erityisiä säännöksiä.

90 §

Siitä, missä järjestyksessä korkeakoulujen, evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan virat sekä Suomen Pankin virat on täytettävä, on voimassa erityisiä säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

3.

Laki**julkisesta notaarista annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisesta notaarista 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (287/60) 1 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on 16 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (956/77), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Kaupungissa, jossa on on maistraatti, *tulee* sen yhteydessä *olla* julkisen notaarin virka. *Muualla kun Helsingissä* virka voi olla yhdistetty sellaiseen maistraatin virkaan, jonka kelpoisuusehtona on oikeustieteen kandidaatin tutkinto. Jos maistraatin yhteydessä on useam-

Väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetussa rekisteritoimistossa voi *olla* julkisen notaarin virka. Virka voi olla yhdistetty sellaiseen virkaan, jonka *kelpoisuusvaatimuksena* on oikeustieteen kandidaatin tutkinto. Jos *rekisteritoimistossa* on useampia jul-

Voimassa oleva laki

pia julkisia notaareja, heidän tehtävänsä määräytyvät rekisteritoimiston työjärjestyksen mukaan.

Ehdotus

kisia notaareja, heidän tehtävänsä määräytyvät rekisteritoimiston työjärjestyksen mukaan.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat julkiselle notaarille kuuluvat asiat siirretään käsiteltäviksi asianomaisessa rekisteritoimistossa.

4.

Laki**ulosottotoimesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulosottotoimesta 14 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (866/84) 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ulosottotoimen 2 §
piirihallintoviranomaisia
ovat maistraatti ja lääninhallitus.

Ehdotus

Ulosottotoimen 2 §
piirihallintoviranomaisia
ovat lääninhallitukset.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

5.

Laki**ulosottolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottolain 1 luvun 1 §:n 1 momentti,
 sellaisena kuin se on 14 päivänä joulukuuta 1984 annetussa laissa (867/84), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

Ulosottoviranomaisista

1 §

Ulosottoasioita käsittelee ja tutkii ulosotonhaltija. Ulosotonhaltijana on lääninhallitus. Niissä kaupungeissa, joissa on raastuvanoikeus, ulosotonhaltijana on maistraatti.

1 §

Ulosottoasioita käsittelee ja tutkii ulosotonhaltija. Ulosotonhaltijana on lääninhallitus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 19 .

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat ulosotonhaltijalle kuuluvat asiat, jotka lain voimaantulon jälkeen kuuluvat lääninhallituksen toimivaltaan, siirretään käsiteltäviksi asianomaisessa lääninhallituksessa.

6.

Laki**lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun päätöksen täytäntöönpanosta 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetun lain (523/75) 11 §:n 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

11 §

Ulosotonhaltijana lääninhallitus voi lääninoikeudessa kuulustuttaa ja maistraatti kuulustella todistajia ja asiantuntijoita valallisesti tai määrätä kuulustelun toimitettavaksi yleisessä alioikeudessa. Niin ikään ulosotonhaltija voi määrätä, että lapsi on lääkärin tarkastettava.

Ulosotonhaltija voi lääninoikeudessa kuulustuttaa todistajia ja asiantuntijoita valan tai vakuutuksen nojalla tai määrätä kuulustelun toimitettavaksi yleisessä alioikeudessa. Niin ikään ulosotonhaltija voi määrätä, että lapsi on lääkärin tarkastettava.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat ulosotonhaltijalle kuuluvat asiat, jotka lain voimaantulon jälkeen kuuluvat lääninhallituksen toimivaltaan, siirretään käsiteltäviksi asianomaisessa lääninhallituksessa.

7.

Laki

kielilain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun kielilain (148/22) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (10/75), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Raastuvanoikeuden ja kihlakunnanoikeuden sekä tuomarin, lääninhallituksen, *maistraatin, järjestysoikeuden*, nimismiehen ja henkikirjoittajan kaksikielisellä virka-alueella viran puolesta antamat kuulutukset ja tiedonannot yksityisen oikeutta koskevissa asioissa voidaan harkinnan mukaan kirjoittaa ainoastaan väestön enemmistön kielellä, jollei hakija toisin vaadi.

Käräjäoikeuden sekä tuomarin, lääninhallituksen, nimismiehen ja rekisteritoimiston kaksikielisellä virka-alueella viran puolesta antamat kuulutukset ja tiedonannot yksityisen oikeutta koskevissa asioissa voidaan harkinnan mukaan kirjoittaa ainoastaan väestön enemmistön kielellä, jollei hakija toisin vaadi.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

8.

Laki

painovapauslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1919 annetun painovapauslain 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 16 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (959/77), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Joka tahtoo perustaa kirjapainon tai on tullut kirjapainon omistajaksi tai haltijaksi, on velvollinen tekemään liikkeestä kirjallisen ilmoituksen maistraatille tai nimismiehelle siinä kunnassa, mihin kirjapaino aiotaan perustaa tai missä se sijaitsee. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys 5 §:ssä mainituista seikoista ja tieto liikkeen esimiehestä sekä siitä, missä huoneistossa liikettä aiotaan harjoittaa. Ilmoitus liitteinen on annettava kahtena kappaleena.

Ehdotus

7 §

Joka tahtoo perustaa kirjapainon *taikka* on tullut kirjapainon omistajaksi tai haltijaksi, on velvollinen tekemään liikkeestä kirjallisen ilmoituksen *väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetulle rekisteritoimistolle* siinä kunnassa, mihin kirjapaino aiotaan perustaa tai missä se sijaitsee. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys 5 §:ssä mainituista seikoista *sekä* tieto liikkeen esimiehestä *ja* siitä, missä huoneistossa liikettä aiotaan harjoittaa. Ilmoitus liitteinen on annettava kahtena kappaleena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

9.

Laki

yhdistyslain 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun yhdistyslain (503/89) 47 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

47 §

Viranomaiset

Yhdistysrekisteriä pitää oikeusministeriö. Yhdistysrekisteriasioiden paikallisviranomaisina toimivat *maistraatit ja* väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetut rekisteritoimistot.

Ehdotus

47 §

Viranomaiset

Yhdistysrekisteriä pitää oikeusministeriö. Yhdistysrekisteriasioiden paikallisviranomaisina toimivat väestökirjahallinnosta annetussa laissa (76/84) tarkoitetut rekisteritoimistot.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

Maistraatti siirtää yhdistysrekisteriasetuksen (506/89) 8 §:ssä tarkoitetut asiakirjat asianomaiselle rekisteritoimistolle.

10.

Laki

kaivoslain 3 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1965 annetun kaivoslain (503/65) 3 §:n 3 momentti sekä 7 §:n 1 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Sen, joka etsintätöön yhteydessä aikoo vahingoittaa tai kaataa kasvavia puita, on etukäteen siitä ilmoitettava maanomistajalle tai, milloin häntä ei voida tavoittaa, sen paikkakunnan nimismiehelle tai maistraatille, missä työ suoritetaan. Etsintätööstä aiheutunut vahinko ja haitta on täysin korvattava.

Sen, joka etsintätöön yhteydessä aikoo vahingoittaa tai kaataa kasvavia puita, on *ilmoitettava siitä etukäteen* maanomistajalle tai, milloin *tätä* ei voida tavoittaa, sen paikkakunnan *rekisteritoimistolle*, missä työ suoritetaan. Etsintätööstä aiheutunut vahinko ja haitta on täysin korvattava.

7 §

Valtauskelpoisella on oikeus ennakoita varata itselleen etuoikeus mahdollisen esiintymän valtaamiseen ilmoitetulla, enintään 9 neliökilometrin laajuusella alueella (varaus) tekemällä siitä kirjallisen varausilmoituksen sen paikkakunnan nimismiehelle tai maistraatille, missä esiintymä on. Ilmoituksessa on mainittava varausalueen maantieteellinen sijainti. Alueen sijainti ja rajat on merkittävä ilmoitukseen liitettävään karttaan niin tarkoin, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä. Nimismiehen tai maistraatin on seitsemän päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on toimitettu, lähetettävä se edelleen kauppa- ja teollisuusministeriöön.

7 §

Valtauskelpoisella on oikeus ennakoita varata itselleen etuoikeus mahdollisen esiintymän valtaamiseen ilmoitetulla, enintään *yhdeksän* neliökilometrin laajuusella alueella (varaus) tekemällä siitä kirjallisen varausilmoituksen sen paikkakunnan *rekisteritoimistolle*, missä esiintymä on. Ilmoituksessa on mainittava varausalueen sijainti. Alueen sijainti ja rajat on merkittävä ilmoitukseen liitettävään karttaan niin tarkoin, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä. Rekisteritoimiston on seitsemän päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on toimitettu, lähetettävä se edelleen kauppa- ja teollisuusministeriöön.

Varaus on voimassa, kunnes sen tuottamalla etuoikeudella haetaan valtauskirjaa, kuitenkin enintään yhden vuoden siitä päivästä *lukien*, jona varausilmoitus on tehty nimismiehelle tai maistraatille.

Varaus on voimassa, kunnes sen tuottamalla etuoikeudella haetaan valtauskirjaa, kuitenkin enintään yhden vuoden siitä päivästä, jona varausilmoitus on tehty *rekisteritoimistoon*.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä
kuuta 19 .

11.

Laki**avioliittolain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/29) 17 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 16 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (411/87), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

17 §

Siviilivihkimisen on velvollinen toimittamaan:

- 1) kihlakunnantuomari ja käräjätuomari;
- 2) *maistraatin puheenjohtaja tai maistraatin määräämä sen lainoppinut jäsen; sekä*
- 3) henkikirjoittaja.

Siviilivihkimisen on velvollinen toimittamaan:

- 1) laamanni ja käräjätuomari; *sekä*
- 2) henkikirjoittaja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 _____

12.

Laki**rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta 9 päivänä lokakuuta 1931 annetun lain (281/31) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 17 päivänä toukokuuta 1991 annetussa laissa (830/91), seuraavasti:

1 §

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu suoritusvelvollisuus koskee arvo-osuutta, suoritetaan talletus avaamalla arvo-osuusrekisterissä arvo-osuustili, jolle asianomaiset arvo-osuudet kirjaetaan. Tilin haltijaksi on merkittävä velkoja, jos velkoja on tiedossa, tai ”tuntematon velkoja” ja tilille on merkittävä 2 § 1 momentissa tarkoitettu suorituspaikka sekä maininta siitä, että kysymys on suoritusvelvollisuudesta vapautumiseksi tehdystä suorituksesta. Arvo-osuusrekisterin pitäjän on heti tilin avaamisen jälkeen ilmoitettava talletuksesta suorituspaikan ulosotonhaltijalle tai, jos suorituspaikka ei ole

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu suoritusvelvollisuus koskee arvo-osuutta, suoritetaan talletus avaamalla arvo-osuusrekisterissä arvo-osuustili, jolle asianomaiset arvo-osuudet kirjaetaan. Tilin haltijaksi on merkittävä velkoja, jos velkoja on tiedossa, tai ”tuntematon velkoja” ja tilille on merkittävä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu suorituspaikka sekä maininta siitä, että kysymys on suoritusvelvollisuudesta vapautumiseksi tehdystä suorituksesta. Arvo-osuusrekisterin pitäjän on heti tilin avaamisen jälkeen ilmoitettava talletuksesta suorituspaikan ulosotonhaltijalle tai, jos suorituspaikka ei

Voimassa oleva laki

tiedossa, Helsingin maistraatille. Mitä jäljempänä on säädetty ulosotonhaltijasta, sovelletaan siihen ulosotonhaltijaan, jolle ilmoitus on tehty. Arvo-osuuksien siirtämiseen tililtä, velkojalle tehtävään ilmoitukseen sekä suoritusvelvollisuudesta vapautumiseen sovelletaan, mitä jäljempänä on säädetty.

Ehdotus

ole tiedossa, *Uudenmaan lääninhallitukselle*. Mitä jäljempänä *säädetään* ulosotonhaltijasta, sovelletaan siihen ulosotonhaltijaan, jolle ilmoitus on tehty. Arvo-osuuksien siirtämiseen tililtä, velkojalle tehtävään ilmoitukseen sekä suoritusvelvollisuudesta vapautumiseen sovelletaan, mitä jäljempänä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Maistraatissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat talletusasiat siirretään käsiteltäviksi asianomaisessa lääninhallituksessa. Siirtämisestä tulee maistraatin ilmoittaa tallettajalle, jos hänen osoitteensa on tiedossa.

13.

Laki**yleisistä teistä annetun lain 42 ja 101 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (243/54) 42 §:n 2 momentti ja 101 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

42 §

Milloin puu, pensas, pensasaita, varasto tai laite, *josta 1 momentissa on mainittu*, aiheuttaa 40 tai 41 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai haittaa tai jos samassa momentissa mainitusta rakennuksesta aiheutuu vaaraa liikenteelle, voi lääninhallitus tai, jos ei ole kysymys rakennuksesta, myös nimismies *maalaiskunnassa ja kauppalassa tai maistraatti kaupungissa* määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä ajassa, tienpitoviranomaisella on valta sen suorittamiseen tienpitäjän kustannuksella.

Milloin *1 momentissa tarkoitettu* puu, pensas, pensasaita, varasto tai laite aiheuttaa 40 tai 41 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai haittaa tai jos samassa momentissa *tarkoitetusta* rakennuksesta aiheutuu vaaraa liikenteelle, voi lääninhallitus tai, jos ei ole kysymys rakennuksesta, myös nimismies määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä ajassa, tienpitoviranomaisella on *oikeus suorittaa se* tienpitäjän kustannuksella.

101 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu tienpitoviranomaisen vaatima oikaisu on asianmukainen ja

Jos 1 momentissa tarkoitettu tienpitoviranomaisen vaatima oikaisu on asianmukainen ja

Voimassa oleva laki

ilmeisesti tarpeellinen, voi asianomainen *maistraatti tai* nimismies oikeuttaa tienpitoviranomaisen suorittamaan tarvittavan toimenpiteen, ei kuitenkaan rakennuksen poistamista, siirtämistä tai toisenlaiseksi muuttamista.

Ehdotus

ilmeisesti tarpeellinen, voi asianomainen nimismies oikeuttaa tienpitoviranomaisen suorittamaan tarvittavan toimenpiteen, ei kuitenkaan rakennuksen poistamista, siirtämistä tai toisenlaiseksi muuttamista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

14.

Laki**tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain 2 ja 25 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tiedoksiannosta hallintoasioissa 15 päivänä huhtikuuta 1966 annetun lain (232/66) 2 ja 25 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tiedoksiannon toimittamisesta pitää huolta hallintotoimen suorittanut viranomainen, jollei toisin ole säädetty. Viranomainen saa siirtää tehtävän alaiselleen viranomaiselle, käyttää maistraatin, poliisilaitoksen tai nimismiehen välitystä tai pyynnöstä uskoa tiedoksiannon toimittamisen asianosaiselle, jos tiedoksianto siten saattaa haitatta tapahtua.

25 §

Jos tiedoksiannettavaan asiakirjaan on liitetty asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei voida luovuttaa asianomaiselle, on hänelle varattava tilaisuus perehtyä niihin *maistraatissa taikka* nimismiehen, muun viranomaisen tai luotettavan henkilön luona. Tiedoksiannettaessa ilmoitettakoon, missä ja milloin asiakirjat ovat nähtävissä.

Ehdotus

2 §

Tiedoksiannon toimittamisesta pitää huolta hallintotoimen suorittanut viranomainen, jollei toisin ole säädetty. Viranomainen saa siirtää tehtävän alaiselleen viranomaiselle, käyttää *haastemiestä* tai pyynnöstä uskoa tiedoksiannon toimittamisen asianosaiselle, jos tiedoksianto siten saattaa haitatta tapahtua.

25 §

Jos tiedoksiannettavaan asiakirjaan on liitetty asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei voida luovuttaa asianomaiselle, on hänelle varattava tilaisuus perehtyä niihin *haastemiehen*, muun viranomaisen tai luotettavan henkilön luona. Tiedoksiannettaessa *on ilmoitettava*, missä ja milloin asiakirjat ovat nähtävissä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

17.

Laki**vesilain 5 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 5 luvun 91 §:n 1 ja 2 momentti, 93 §:n 1 momentti ja 97 §:n 1 ja 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä heinäkuuta 1976 annetussa laissa (649/76), seuraavasti:

*Voimassa oleva lain**Ehdotus*

5 luku

5 luku

Puutavaran uitto**Puutavaran uitto**

91 §

91 §

Uittajan on määrättävä jokaiseen kuntaan, jonka alueella uittoa toimitetaan, uittoasiamies, jonka tulee uiton aikana olla yleisön helposti tavattavissa. Uittoasiamiehen nimi ja osoite sekä niissä tapahtuneet muutokset on ilmoitettava vesilautakunnalle ja asianomaisen vesipiirin vesitoimistolle sekä lisäksi asianomaiselle nimismiehelle tai maistraatille.

Uittajan on määrättävä jokaiseen kuntaan, jonka alueella uittoa toimitetaan, uittoasiamies, jonka tulee uiton aikana olla yleisön helposti tavattavissa. Uittoasiamiehen nimi ja osoite sekä niissä tapahtuneet muutokset on ilmoitettava *ympäristönsuojelulautakunnalle ja asianomaiselle vesi- ja ympäristöpiirille* sekä lisäksi *paikallispoliisille*.

Jollei 1 momentin säännöstä ole noudatettu, on nimismiehen tai maistraatin sen vaatimuksesta, jota asia koskee, määrättävä sopiva henkilö uittoasiamieheksi sekä annettava siitä tieto uittajalle, vesilautakunnalle ja vesipiirin vesitoimistolle. Uittoasiamieheksi määrättyllä on oikeus saada tehtävästään uittajalta kohtuullinen palkkio. Jos palkkiosta syntyy erimielisyyttä, voidaan asia saattaa kanteella vesioikeuden käsiteltäväksi.

Jollei 1 momentin säännöstä ole noudatettu, on *paikallispoliisin* sen vaatimuksesta, jota asia koskee, määrättävä sopiva henkilö uittoasiamieheksi sekä annettava siitä tieto uittajalle, *ympäristönsuojelulautakunnalle ja vesi- ja ympäristöpiirille*. Uittoasiamieheksi määrättyllä on oikeus saada tehtävästään uittajalta kohtuullinen palkkio. Jos palkkiosta syntyy erimielisyyttä, voidaan asia saattaa kanteella vesioikeuden käsiteltäväksi.

93 §

93 §

Ennen kuin puutavara lasketaan vesistöön, tulee siinä olla helposti havaittava omistajan uittomerkki, josta on annettu tieto niille vesipiirin vesitoimistoille, vesilautakunnille, nimismiehille ja maistraateille, joiden toimialueella uittoa toimitetaan. Jos puutavaraa uitetaan nipuissa, vastaava uittomerkki tulee olla nipussa ennen sen vesistöön laskemista.

Ennen kuin puutavara lasketaan vesistöön, tulee siinä olla helposti havaittava omistajan uittomerkki, josta on annettu tieto niille *vesi- ja ympäristöpiireille, ympäristönsuojelulautakunnille ja paikallispoliisille*, joiden toimialueella uittoa toimitetaan. Jos puutavaraa uitetaan nipuissa, vastaava uittomerkki tulee olla nipussa ennen sen vesistöön laskemista.

97 §

97 §

Jos uitosta on vuotta pitemmäksi ajaksi jäänyt puita rannalle tai rantaveteen, on rannan omistajalla tai haltijalla oikeus ottaa ne talteen. Hän on kuitenkin velvollinen kuukauden kuluessa ilmoittamaan asianomaiselle nimismiehelle tai maistraatille niiden talteen ot-

Jos uitosta on vuotta pitemmäksi ajaksi jäänyt puita rannalle tai rantaveteen, on rannan omistajalla tai haltijalla oikeus ottaa ne talteen. Hän on kuitenkin velvollinen kuukauden kuluessa ilmoittamaan *paikallispoliisille* niiden talteen ottamisesta, ja niissä olevan uitto-

Voimassa oleva laki

tamisesta, ja niissä olevan uittomerkin, mikäli se on havaittavissa, sekä puutavaralajin ja määrän. Nimismiehen tai maistraatin tulee viimeistään kahden viikon kuluessa ilmoituksen saatuaan antaa talteen ottamisesta postitse tieto asianomaisille uittoasiamiehille. Puutavaran omistajan tai uittoyhdistyksen on kuukauden kuluessa nimismiehen tai maistraatin ilmoituksen lähettämisestä ilmoitettava talteen ottajalle, aikooko se ottaa puut haltuunsa. Jollei puiden omistaja tai uittoyhdistys tee sanottua ilmoitusta taikka ilmoituksen tehtyään ota puuta haltuunsa kolmen sellaisen kuukauden kuluessa nimismiehen tai maistraatin ilmoituksen lähettämisestä, jolloin vesistö on sulana, tai muussa talteen ottajan kanssa sovitussa määräjassa, saa talteen ottaja puut omikseen. Milloin puiden omistaja tai uittoyhdistys ottaa puut haltuunsa, on sen korvattava talteen ottajalle talteen ottamisesta ja ilmoittamisesta aiheutuneet kustannukset.

Jollei puiden omistajasta ole tietoa, on nimismiehen tai maistraatin, saatuaan ilmoituksen talteen ottamisesta, viivytyksettä tiedotettava siitä julkisella kuulutuksella sekä, jos puiden arvo on huomattava, kerran jossakin paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä. Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä 1 momentissa on säädetty.

Ehdotus

merkin, mikäli se on havaittavissa, sekä puutavaralajin ja määrän. *Paikallispoliisin* tulee viimeistään kahden viikon kuluessa ilmoituksen saatuaan antaa talteen ottamisesta postitse tieto asianomaisille uittoasiamiehille. Puutavaran omistajan tai uittoyhdistyksen on kuukauden kuluessa *poliisin* ilmoituksen lähettämisestä ilmoitettava talteen ottajalle, aikooko se ottaa puut haltuunsa. Jollei puiden omistaja tai uittoyhdistys tee sanottua ilmoitusta taikka ilmoituksen tehtyään ota puuta haltuunsa kolmen sellaisen kuukauden kuluessa edellä mainitun ilmoituksen lähettämisestä, jolloin vesistö on sulana, tai muussa talteen ottajan kanssa sovitussa määräjassa, saa talteen ottaja puut omikseen. Milloin puiden omistaja tai uittoyhdistys ottaa puut haltuunsa, on sen korvattava talteen ottajalle talteen ottamisesta ja ilmoittamisesta aiheutuneet kustannukset.

Jollei puiden omistajasta ole tietoa, on *paikallispoliisin*, saatuaan ilmoituksen talteen ottamisesta, viivytyksettä tiedotettava siitä julkisella kuulutuksella sekä, jos puiden arvo on huomattava, kerran jossakin paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä. Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä 1 momentissa *säädetään*.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä
kuuta 19

18.

Laki

haastemieslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 1986 annetun haastemieslain (505/86) 1 §:n 1 momentti, 2 § ja 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdat, näistä 1 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 18 päivänä marraskuuta 1988 annetussa laissa (953/88), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Haastemiehet

Haastemiehiä ovat tuomioistuimen tai maistraatin tai poliisin palveluksessa olevat haastemiehen esimiehen tai haastemiehen viran haltijat. Nimismiespiirissä ulosottoapulainen on myös haastemies.

1 §

Haastemiehet

Haastemiehiä ovat tuomioistuimen tai poliisin palveluksessa olevat haastemiehen esimiehen tai haastemiehen viran haltijat. Nimismiespiirissä *avustava ulosottomies* on myös haastemies.

2 §

Haastemiehen toimialue

Tuomioistuimen palveluksessa olevan haastemiehen toimialue on tuomiopiiri, *maistraatin palveluksessa olevan toimialue on kaupunki* ja poliisin palveluksessa olevan vastaavasti poliisipiiri.

2 §

Haastemiehen toimialue

Tuomioistuimen palveluksessa olevan haastemiehen toimialue on tuomiopiiri ja poliisin palveluksessa olevan vastaavasti poliisipiiri.

6 §

Muut tiedoksiantoon oikeutetut

Haastamisen ja tiedoksiannon on oikeutettu suorittamaan niin kuin haastemies:

1) poliisimies, virallinen syyttäjä, ulosottomies ja kaupunginvoudinviraston ulosottoapulainen sekä julkinen notaari;

2) tuomioistuimen tai *maistraatin taikka* poliisipiirin päällikön määräämä asianomaisen tuomioistuimen, *maistraatin* tai poliisipiirin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö;

6 §

Muut tiedoksiantoon oikeutetut

Haastamisen ja tiedoksiannon on oikeutettu suorittamaan niin kuin haastemies:

1) poliisimies, virallinen syyttäjä, ulosottomies ja kaupunginvoudinviraston *avustava ulosottomies* sekä julkinen notaari;

2) tuomioistuimen tai poliisipiirin päällikön määräämä asianomaisen tuomioistuimen tai poliisipiirin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____